

PREDICATORIULU

SATEANULUI ROMANU.

❧ SCRIERE PERIODICA ❧

PENTRU

PREDICI SI ALTI ARTICULI DIN SFER'A BESERICESCA.

Predica pentru cercetarea santei beserici.

Precum fiinti'a omului stà din dône parti, din trupu si din sufletu: asiá sî detorintiele lui catra sine insusi suntu de dône plese, trupesci si sufletesci. — Cã-ci precandu, de una parte, avemu strinsa indetorire, cá se dàm nu-trementu cuvintiosu trupului, se 'lu imbracamu spre a fi scutitu de tempestatile atmosferei, si feritu de orice vate-mare, ce i s'aru poté intemplá, din partea fiintieloru afara de sine statatorie, si 'i pastramu si inmultímu poterile, spre a poté petrece câtu de multu pre acestu pamentu: totu pre atunci, de alta parte, asemenea indetorire radiema asupra nostra, a nu uitá nece de sufletu, ai dá sî lui nu-trementulu cuvintiosu, a-lu imbracă in vestmentulu cura-tíei si alu nevinovatíei, spre a fi scutitu de intinatiunea pecatelor, a intrebuintiá midilócele, prin cari i se desvólta, pastréza si marescu poterile, cá se póta ajunge la ferici-rea deplinita, pentru care e creatu. — Ba, fiindu cà suffe-tulu omului e partea cea mai nobile a lui, si chiaru particica a Creatoriului seu, urméza cà indetoririle omului catra sufletu, suntu neasemenatu mai mari, decatu cele catra trupu, intru atât'a câtu ajungându aceste cu acele in colisiune, omulu este obligatu pâna asi chiar' jertfi trupulu pentru mantuirea sufletului.

De si facia cu datorintiele trupesci inca se facu cele

*Nota
26/VIII*

mai multe abateri si calcari de catra fiii veacului acestuia — cu tóte cà, la antaia privire s'ar' paré, cà acestea ori-care se silesce a le impliní cu tóta scumpetatea — totusi spre cea mai mare detragere numelui crestinu, suntemu siliti a recunósce si a marturisi, cumcà detorintiele sufletesci suntu cu multu mai parasite si mai nebagate in séma, de catra cea mai mare parte a crestiniloru.

Dovedi de o asemenea recéla si nepasare se potu vedé in tóte dílele si in totu loculu. — In tóte dílele audímu blastéme si injurari asupr'a lucruriloru mantuirei sufletului, si in totu loculu vedemu fapte, cari pre omu 'lu abatu dela ajungerea scopului pentru care e creatu; — lenevirea detorintieloru sufletesci a ajunsu pretotindenea la culmea cea mai inalta.

Si óre ce e caus'a unei rateciri atátu de pagubitoria, prin care sufletulu se pune in periculu de a se perde cu totul? Fora de indoiéla aceea, cà crestinii, in partea loru cea mai mare, se ferescu de a luá parte la ocasiunile acele, intru cari, mai adese-ori li se aduce aminte implinirea detorintieloru sufletesci. — Dílele cele de serbatori si Dominecile, intru cari se deslucescu acele, nu le serbéza dupa cuviintia si dupa intentiunea santei beserici, care le-a asiediatu, neavendu in anim'a sa portarea Mariei, sororei lui Lazaru, carea siedindu lângá petiorele lui Isusu si ascultandu cuventulu lui si-a alesu partea cea mai buna si dându cu totul uitarei, ceea ce insusi Ddieu cu mare asprime a înculcatu Israilteniloru, cu aceste cuvinte: „*Si se paziti Samba'ta, càci santa este acést'a Domnului si vóue.*”¹⁾

I. m.! Déca multi dintre crestinii tempului presentu nu aru aretá una lenevire fora parechia in acésta privintia, — déca nu asiu cunósce, cumcà una parte insemnata a credintiosiloru in díle de Domineci si serbatori se ocupa mai bucurosi cu ori-ce alta, decátu cu ascultarea cuventulu ddiescu; cu unu cuventu: déca nu asiu fi incredentiatu, cumcà lenevirea detorintieloru sufletesci s'a inradeci-

¹⁾ Esire XXXI, 13.

natu in animile multoru crestini intr'unu modu intristatoriu, atunci considerandu-me celu mai fericitu intre pastorii sufletesci, asiú dá multiamita Domnului, binecuventandu evlaví'a crestinésca a ascultatoriloru miei. — Inse intemplan-du-se din contra, si asia nepotendumi tainuf machnirea sufletului, pentrucá cei rateciti se se întórca din a loru ratecire, mi-am propusu cá in diu'a de astadi se aretu detorinti'a fiacarui crestinu a se ingrigí despre sufletu; si fiendu cá acésta ingrigire aterna fórte multu si mai antaiu dela cercetarea santei beserici in Domineci si serbatori, voiú cuventá despre detorinti'a crestinului de a cercetá beseric'a, si cá acést'a a mea cuventare se aduca folosu mai invederatu, — voiú aretá si modulu de a asistá dupa cuviintia in beserica; — fiti cu deplena ascultare.

I.

Se afla multi intre crestini cari nu se sfiescu a díce: ce folosu este a merge la beserica, de órace si acasa se póte omulu rogá lui Ddieu? si asia dein acésta cauza fórte arare-ori, ba unii nece decátu nu se indémna a merge la beserica,

Cátu e de ratecita, ba chiaru periculósa, acésta asertiune se póte cunosce de acolo, càci de una parte e lucru cunoscutu, cumcà rogatiunea cea mai strabatatória se póte face numai in ádunare de mai multi, din aceste motive: 1. Scimu cu totii cumcà la unu domnu pamentescu, cu multu mai usioru se va dobêndí ori-ce rogare, candu aceea o voru ascerne mai multi, decátu numai unulu; — din acésta cauza candu se cere dela unu domnu pamentescu ceva lucru momentosu, de obsce vedemu cumcà mai multi insi se infacisiéza inaintea acelui'a. — Au nu vomu dobêndí si noi cererile nostre la Ddieu cu atât'a mai usioru cu câtu mai multi ne vomu aduná in beserica, si unindu-ne cu totii evlavniciele rogatiuni, le vomu inaltí la Ddieu? dupa esemplulu crestiniloru celoru de demultu, cari cu tóte cà sub pedéps'a mortii erau opriti a se aduná impreuna, totusi in tóte dilele se adunau intru ascunsu, spre a-si inaltí ro-gatiunile sale intrunite catra Ddieu. — 2. In beserica cei

ce suntu alesi sierbitori, de obsce indeplinescu ore-cari rogatiuni pline de sentieminte evlavióse si inaltiatorie de sufletu, cari poporului seau preste totu, seau in partea lui cea mai mare î-i suntu necunoscute, si mai pre susu de aceste, in besericele crestinesci se indeplinesce jertfa cea mai pre susu de cugetu in care insusi Fiulu lui Ddieu se pune pre altariu spre a se aduce jertfa Tatalui cerescu pentru curatirea pecateloru credintiosiloru, la care jertfa, nu se pôte descrie lips'a spre a fi de facia totu poporulu.

Ér' de alta parte, mai cu séma din ace'a cauza, cà acasa deprinderile religióse si rogatiunile de cele mai multe ori se conturba prin impregiurarile casnice: animile aceloru crestini cari lenevescu mergerea la beserica, cu incetulu incepu a se reci, a fi totu cu mai mare nepasare catra lucrurile sufletesci si ddieesci si cu tempu a le parasí cu totulu. — Intru acestu adevèru me voru tiené in cuventu toti aceia, cari tempu mai indelungatu au lipsitu a se infacisiá la indeplenirea rogatiuniloru sale in beserica. — Pre lângã acést'a, natur'a omului asia fiendu intocmita, câtu neincetatu doresce a se ocupá cu ceva: cá viéti'a omenésca se cintésca spre ajungerea scopului pentru care e creata acésta fiintia alésa a lui Ddieu, tóte intreprinderile sale asia trebue se sí-le indrepte, cá se corespunda orânduirei sale. — Asia dupa-ce in siese dile s'a óstenitu pentru implenirea trebuintieloru sale trupesci, e de lipsa cá in diu'a a sieptea se se ocupe cu lucruri sufletesci, in intiesulu cuvinteloru santei Scripturi: „*Aduți aminte de diu'a Sambetei se o santiesci pre ea. Siese dile se lucrezi, si vei face tóte lucrurile tale, ér' a sieptea dî Sambat'a Domnului Ddieului teu este, se nu faci intr'insa totu lucrulu, tu si fetiorulu teu si fét'a ta, sierbitoriulu teu si sierbitori'a t'a, boulu teu si injugatoriulu teu si totu animalulu teu si celu nemernicu ce locuesce cu tine. Pentru-cà in siese dile a facutu Ddieu ceriulu si pamentulu si marea si tóte câte suntu intr'insele si odichnè in diu'a a sieptea, pentru aceea binecuventà Ddieu diu'a a sieptea si o santî pre dens'a.*”¹⁾“

¹⁾ Esire XX, 8—9—10—11.

Aceste suntu cuvinte esíte din insusi rostulu lui Ddieu, cari pre noi nu mai pucinu decâtu pre Israilteni, ne indetorescu, si neimplenirea acelor'a va trage dupa sine meritat'a pedépsa, ceea ce in legea vechia erá chiaru mórtea a celoru ce nu padiá acésta porunca. „*Siese dile vei face lucrurile, éra a sieptea dî, Sambata, odichna santa Domnului, totu cine va face lucru in diu'a a sieptea cu mórte se va omorî.*“¹⁾)

Asia dara lucrulu maniloru, precumu la israilteni Sambat'a, asia la crestini Dominec'a si in serbatorile orênduite, este strinsu opritu, dein dóue cause, un'a cá poterile trupului prin lucrulu dileloru trecute obosite, debilitate si sca-diute, éراسi se se innoiésca; alt'a cá intru acele dile sufletulu, neocupatu cu alte grigi se 'si póta indepleni dupa cuvîntia intreprinderile si indetoririle sale. — Ba acést'a insusi natur'a omului o poftesce; se se marturisésca cei cari s'au indatinatu a se deprinde in faptêle cele sufletesci; au nu sentiescu ei, mai alesu in beserica, ore-care placere deosebita, desfatate si mangaiere; si neci cà se póte altmentrea, fiendu-cà, dupa cumu vedemu, casele de rogatiune adeca besericele au o intocmire deosebita de casele nóstre de locuintia, suntu infrumsetiate in totu potintiosulu modu, cá se faca placere celoru ce le cercetéza. — Dar' apoi rogatiunile cele pline de evlavia, si cantarile cele melodióse, cine e acel'a, care, ascultandu-le, se nu se petrunde de ore-cari sentimente necuprinse, si se nu simta o placere extraordinaria? cine e crestinulu acel'a, care se nu cunósca si folosulu celu sufletescu alu invetiaturiloru, cari se facu in dilele cele sante in beserici? Urméza dara cumcà crestinii cei sirguintiosi in lucrurile sufletesci, au una placere, mangaiere si chiaru petrecere deosebita si necuprinsa, precandu cei lenesi si nepasatori nu potu avé decatu mustrarea conscientiei si una turburare dein laintru, càci nu baga in séma cea mai de capetenia detorintia crestinésca.

Si pre lângá tóte aceste, cu mare dorere suntemu

¹⁾ Esire XXXI, 14.

siliti a recunósce si a marturisi, cumcà lenevirea in lucrurile sufletesci, si cu deosebire intru cercetarea santei beserici la credintiosii tempului nostru este forte batatoria la ochi. — Si ce veti dice voi, cari de multe ori in Domineci si serbatori, impreuna cu mine, vedeti beseric'a desiérta de ascultatori? Ce veti dice voi, cari, impreuna cu mine cunósceți, cumcà intre crestini suntu multi, cari forte arare-ori preste anu se vedu in beserica. — Acesti omeni trupesci, cai din voi'a loru se pógora la starea animaleloru, cari traiescu numai pentru trupu si de sufletu 'si uita cu totul, au nu merita a fi uitati de Ddieu? Au nu merita acesti'a, cá la or'a mortii candu suntu nevoiti a se impartesi de binefacerile besericeii, se li se subtraga acést'a mangaiere mai depre urma? càci canonele besericeii, fora de indoiéla 'i lipsescu de acésta, si prescriu cá unii cá acestia se nu se impartasiésca neci de o binefacere besericésca, pana-ce neci de inmormetarea cuviintiósá unui crestinu. — Si ce au de a acceptá acestia si in viét'i'a venitória, cari nu numai densii traiescu pentru foculu gehenei, dara si pre fiii sei indoitu i facu vrednici de acel'asi; lasându dupa sine o sementia, care nemica nu scie de sufletu, nemica de Ddieu, nemica de veciá; deintre cari multi suntu cari nu au neci câtu de pucina cunoscintia, neci chiaru despre cele mai de capetenia inchiaturi ale credintiei.

Aceste suntu urmarile cele triste ale lenevirei de a cercetá s. beserica, cari totusi nu aru fi intru atat'a vrednice de defaimatu déca aceiasi s'aru cuprinde in tempulu acel'a acasa cu alte lucruri folositorie sufletului, ori si trupului; inse trebuie se scimu, cumcà acesti'a in tempulu sierbitiului ddieescu se cuprindu seau cu ore-cari lucruri nefolositorie, cu nescari nemicuri necuviintiósé unei fiintie intielegatorie, cu nescari povesti de nemica seau tocmai cu lucruri contrarie legiloru si mintii omenesci, clevetindu pre deapropetele seu, si facându mai multe planuri, cumu aru poté se duca in deplenire atari si atari fapte vatematorie de person'a si averea deapropelui seu.

Éta dar' Iub. crestini! motivele seau indemnurele

de a cercetá beseric'a in Domineci si serbatori, cari cugeta cá suntu destulu de puternice spre a indemná si pre celu mai abatutu din acést'a cale, a se reintórce din ratecirea sa. — Se vedemu acumu modulu de a asistá dupa cuviintia in beserica.

II.

Pote cá se afla multi intre crestinii cei implinitori de detorint'a despre care e vorb'a, intru ace'a ratecita parere, cumcá e destulu a fi de facia numai trupesce in beserica la tempulu seu, fora a se cere alta portare mai corespundietoria dela densii. — Inse nu e destulu a fi numai de facia, ci se recere, cá desbracându tote grigile cele trupesci si lumesci si cupriendiendu-se de una evlavia sufletésca, cei de facia, cu totu cugetulu sí cu tóta mintea sa se ié aminte la fiacare parte a servitiului ddiescu ce se indeplinesce in beserica. — Deci pentru cá acést'a se fia mai cu folosu, voiu se deslucescu pre scurtu partile servitiului ddiescu indatinatu a se face in besericele de ritulu nostru resariteanu.

1. Utreni'a este o parte a servitiului ddiescu, care se face in Domineci si serbatori inainte de s. Liturgia, si stá mai virtosu din rogatiuni, laude sí deosebite cantari pline de evlavia, prin cari crestinii se pregatescu spre a poté asistá cu vredniefa la celebrarea santei Liturgie, — din care cause lips'a de a fi de facia si a ascultá Utreni'a e invederata, càci prin ascultarea Utreniei, sufletulu crestinului se umple de cugete sante si se pregatesce spre a poté asistá dupa cuviintia la s. Liturgia.

2. Dupa Utrenia indata urméza sant'a Liturgia, care e cea mai inalta, mai esentiale si mai santa parte a servitiului ddiescu, intru care insusi Isusu Christosu Fiulu lui Ddiu se aduce pre sine jertfa Parintelui seu celui crescu pentru curatirea pecatelor credintiosiloru, si pentru imblandirea ddiեսcei dreptati, asupr'a portarei celei nedepinite a omeniloru, care jertfa a urmatu in legea nóua in loculu deosebitelor jertfe ce se aduceau lui Domnedieu

in legea vechia, prin care religiunea crestinésca se inaltá intr'unu modu necuprinsu preste cea din legea vechia, si prin care indurare si portare de grige a lui Ddieu preste neamulu omenescu luminatu se aréta. — De unde urméza cumcà acésta parte a servitiului ddiescu trebue se o asculte credintiosii cu tóta luarea aminte si cu cea mai mare evlavia. — Si fiendu ca s. Liturgia sta din mai multe parti, asia cugetele credintiosiloru trebue a se intogmí cu cuviintia dupa fiescecare din acele parti.

La inceputulu santei Liturgie candu díce preotulu: Binecuventata e imperati'a tatalui s. c. l. toti cei de facia — sciendu cà cu acestea cuvinte se face intrarea in s. Liturgia, — retragandu-si cugetulu si mintea dela alte lucruri, se le intogmésca numai spre ascultarea celoru ce se voru indepliní de catra preotu, respondiendu la rogatiunile celea rostite de densulu incetu cu gur'a seau numai cu anim'a.

La cetirea Evangheliei, care totu-déuna cuprinde cele mai alese si mantuitorie invetiaturi si fapte ale lui Christosu, se cuvine cá totu insulu se fia cu cea mai deosebita luare aminte, primindu-le tóte acelea in mintea sa, pentru indreptarea si folosulu seu celu sufletescu; de unde atunci alte ocupatiuni si rogatiuni private trebue se incete cu totulu, cá si cele ce aru impededá cuviinciós'a ascultare a santei Evanghelie, dupa-ce sî preotulu ne intaresce, cá la cetirea santei Evanghelie se fimu cu luare amente.

La esírea cu darurile, candu preotulu — ducându pre altariu particelele menite spre jertfire: panaa si vinulu, cari voru a se preface in trupulu si sangele Mantuitoriului nostru Is. Christosu — vestesce, cumcà acésta s. jertfa se face pentru toti crestinii cei de facia in beserica, pentru archipastoriulu si pentru imperatulu nostru, pentru curatorii besericei si pentru cei ce au adusu jertfa; fiesce-care se-si unésca cugetulu seu cu alu preotului, si cu umilintia se-si inaltia mintea la Ddieu, oftandu ca se ié parte din nemarginitele vrednicí ale acelei jertfe.

La prefacere, — care e cea mai alésa, mai santa si mai sublina parte a santei Liturgie, candu, la cuventulu

preotului: Luati mancati s. c. l. se preface pana in trupulu si vinulu in sangele lui Is. Christosu — crestinulu trebuie se se insufla de cea mai adunca evlavie, marturisindu cumca pentru peccatele sale si a totu neamului omenescu Fiulu lui Ddieu s'a umilitu a indeplini incrunat'a jertfa pre cruce, intru a carei'a jertfe aducere aminte s'a induratu a ne lasa neincrunat'a jertfa ce se indeplinesce in sant'a Liturgia si care ni s'a datu spre nutrementu sufletului, spre iertarea peccatoru si spre a ne face prin trena, din fii perirei, fii lui Ddieu.

†Mai pre urma la cuminecare, candu se cumineca preutul, credintiosii cei de facia, deca nu se impartasiescu si densii cu s. cuminecatura, lipsesce a se cuprinde de o santa dorire de a se impartasi si densii cu acesta necuprinsa taina, inaltandu umilite rogatiuni la Ddieu si multiamindu-i pentru darurile nemarginite, care le-a datu neamului omenescu. †

Totu asemenea la invetiaturile ce se facu la capetulu santei Liturgie trebuie se fia credintiosii cu tota luarea aminte, lasandu atunci alte ocupatiuni, si mai cu seama a face rogatiuni private atunci candu ar' trebui se asculte invetiaturile, cari suntu de lipsa sore luminarea mentiei si indreptarea vietiei crestinului, care folosu alu invetiaturiloru nu se pote destulu recomandá, caci din invetiaturi urmeza indreptarea fapteloru omenesci si implenirea voiei lui Ddieu, — care e cea de antaiu datorintia a crestinului dupa dis'a Mantuitorului: *Nu totu celu ce 'mi dice mie Dómnne! Dómnne! va intrá intru imperati'a lui Ddieu, ci celu ce face voi'a Tatalui meu carele este in ceriuri.*

†Urméza dupa amédiadi Vecerni'a, care inca — fiindu o parte a servitiului ddiescu, plina de cugetari sante si prea umilite rogatiuni — asemenea ar trebui cercetata. †

Din aceste I. m.! cei ce s'au indatinatu a cercetá s. beserica si deca nu tocmai precumu se recere dela unu crestinu adeveratu, dara totusi cu o sirguintia vrednica de lauda, deca din nesciintia si nepricepere nu a asistatu dupa

cuviinția la deosebitele parti ale servitiului ddieescu, 'și voru luá indemn de a se îndreptá.

Cu acésta ocaziune nu potu tacé acelu reu și de tóta defaimarea vrednicu și necuviințiosu obiceiu alu multoru dintre creștini, dupa care densii cu venirea lor la beserica în Domineci și serbatori, împreuna órecari fapte, prin cari creștinatatea într'unu modu necuprinsu se profanáza, și intru acestu tipu densii, în locu de a face destulu detorinției sale creștinesci se întorcu acasa cu sufletulu mai îngreunatu de pecate de cum au venitu la beserica. — Acestia suntu acei multi creștini, cari după ce su din beserica, dela ascultarea cuventulu ddieescu, cu beuturile spirituose, intru atât'a se desfrenéza, încatu cu acele nu numai ca 'și strica mîntea și sanatatea trupulu, care încă e destula reutate, dara intru acést'a stare — ceea ce de comunu urméza după betia — îndeplinescu cele mai grele foradelegi; — din gur'a acestor'a, cu carea pucinu mai înainte i vedeamu rogându-se și laudându pre Ddieu, audi nescari cuvinte, de cari sufletulu creștinulu adevératu se înfioréza și se îngrozescu; — audi sfedi, clevețe, cuvinte necurate, și mai cu séma sudálmi de acele, cari pre dreptu ar' meritá cá deschidendu-se pamentulu, de vii se-i înghitia pre unii cá acei'a; — audi injurându tocmai lucrurile acele sante și mantuitorie, la cari pucinu mai înainte i vedeamu cu o faciarnica evlavie închinându-se în beserica; — injura s. Evangelia, crucea, santii lui Ddieu, pre Maic'a preacurata și chiaru pre Ddieu, cá sî candu lucrurile aceste sante și Ddieu santulu, i-ar' fi facutu celu mai mare reu. — Ér' după aceste urméza deosebite foradelegi, de cari creștinulu celu adevératu se înfioréza.

Si tóte aceste le sevêrsiescu creștinii nostri numai pentru-cá vinu la beserica, căci déca remaneau acasa, póte nu aveau ocaziune a le face. — Ce cugetati dara Iub. m.! dobândescu acesti'a ceva îndreptare că vinu la beserica? ba acesti'a în locu de a se îndreptá, în locu de a înaintá în moralitate se cufunda mai tare în noroiulu foradelegilor și se facu vrednici de foculu gehennei, nu numai ei,

ci si toti acei'a cari le dau oca siune spre aceste fapte. — Mai bine le-ar' fi acestor'a a remané acasa decâtu cà venindu la beserica, si laudându pre Ddieu, indata dupa ace'a indieci tu se 'lu blasteme si se 'lu sudue, pentru-cà aceste singure fapte suntu destoinice a sterge si a nimicí nu numai meritulu faptei cà au venitu la beserica, dara si alu tuturoru fapteloru bune, cari le-au facutu óre cine in tóta viéti'a s'a.

Intru aceste v'am aretatu Iubitiloru antaiu detorinti'a de a cercetá s. beserica in Domineci si serbatori, dupa ace'a modulu de a asistá, in beserica combatându atâtu lenevirea cea grosolana a unoru dintre crestini, câtu sî reulu obicei, ce s'a observatu dupa esîrea din beserica, de unde urméza cuviintiosulu indreptariu, dupa care au a se serbá dílele cele sante spre folosulu si mantuirea sufletului. — 'Mi pare numai reu, cà din cei vinovati in cele mai inainte insírate fórte pucini voru fí de facia, spre a fí audítu cele cuventate spre indreptarea s'a, nu voi remané inse lipsitu de mangaierea cuvenita, déca si numai unulu, in urm'a cuventarei mele de astadi se va întórce din calea cea retacita, sciendu cumcà câtu de pucinu am folositu cu acést'a a mea invetiatura.

Ér' voi, cari detorintiele sufletesci ale crestinului celui adeveratu le-ati implenit cu scumpetate, si astadi inca straluciti cá nesce lumini intru acésta adunare serbatorésca, purcede-ti si pre venitoriu a fi totu asemenea implenitori de acelesi detorintie, cá dupa ale vóstre fapte se se indrepte sî cei pana acumu nepasatori, cu privire la aceste detorintie, amesuratu cuvinteloru Mantuitoriului nostru: *Asia se lumineze lumin'a vóstra inaintea ómeniloru, cá vediendu faptele vóstre cele bune, se marésca pre Tatalu vóstru carele este in ceriuri.* AMINU.

Augustinu Coltoru,

parochu in Bistr'a.

CUVENTU FUNEBRALU

rostitu in Gherla la 9 Maiu 1879 asupr'a mormentului

MALVINEI n. CZÓBEL

mar. VASILIU MIKULECKI

prin

NICULAU BARTALIS.

In catràu se me întorcu? In catràu se cautu? Unde se-mi asiediu privirea? Se me întorcu catra tene trista adunare — in acestu locu?! Unde e capetulu la totu sffirsitul vietiei omenesci, cá se-mi amortiesca cuventulu pre buze — si se erumpa si in anim'a mea dorerea sacra! Au se cautu spre acestu mormentu deschisu, — spre acestu costiugu de gele,....cá se dau si eu cursu neimpedecatu lacremeloru mele? seau dupa tine se-mi sbore spiritulu, — se mi se inaltie cugetele dupa tene suflete prea maritu?!

Voiu poté dora se aducu mangaiare preste ranele dozerose din acele lacreme de bucuría, ce se scura depre fectiele locuitoriloru ceresci? Au dora 'ni va fi cu potentia a sbicf lacremele celoru ce plangu aci pre pamentu — cu radiele lucitorie ale spiritului teu, spirite mutatu de aicea, suflete prea maritu!?

Pentru-ce te-ai si departatu — pentru-ce ne-ai si lasatu pre noi,? cari te-amu iubitu, te-amu stimatu — si te amu admiratu cá pre exemplariulu intrupatu alu bunatatii, alu blandetiei, tipulu realu alu nobilimei de spiritu, alu iubirei *nemarginite!* De ce lasási pre celu ce te iubiá, pre barbatulu, caruia tu i erai sorele vietii — tu fericirea, si tote? Pentru-ce lasási pre celi doi orfani mici, cari inca nu suntu in stare a sentí pierderea, nu marimea pierderei unei mame dulci, ce nu se pote suplení?

Pentru-ce lasási pre aceli iubitori parinti, carora tu le erái fal'a si bucuri'a, — pre sor'a cea buna si pe rude-nia? — ....Inse, asta cautá se se întemple! càci numeran-

du-si Domnulu colo susu in ceriu cét'a angeriloru straluciti — unulu — celu mai frumosu lipsia deintre ei! Si ceriulu acumu are cu unulu mai multi, si depre pamentu lipsesce unulu . . . lips'a acestuia o plangemu noi! . . .

Oh! cumu de chiaru acuma suntemu siliti a amestecá vaiete doiose intre cantecele cele de bucuria ale naturei reintinerite? a scapá o flore vestedíta intre florile ce acuma abia resaru! Pentru-ce trebuiá chiaru acuma se sapatu érb'a cea frageda, cá se astupamu suptu acestu pamentu o primavéra vestedíta?! Acestu costiugu, care prin copert'a lui cea invelita cu flori intipuesce primavér'a, — ascun-diendu in sinulu seu o flore rupta, pre femeí'a credintiosa, mam'a buna, fic'a iubitoria, sor'a si rudeni'a buna.

Femeia credentiosa, mama buna, fi'a multiamitoria, sor'a, afin'a, amic'a iubitoria! Éta totulu, ce e demnu de stima, ce e fericitoriu, maretiu si frumosu inaintea animeloru nobilu sentítorie!!

Nu a fostu viati'a ei cá si cea a cedriloru, cari cu morositate-si radica coronele sale pre culmele muntiloru — si stau facia cu fortune, ci viati'a ei erá cá si cea a flori-loru ce in fundulu selbeloru, resaru numai pentru ace'a, cá se respandeze mirosu in unu cercu restrinsu, — nu a fostu viati'a ei cá a turnuriloru lucitorie pre mare, cari 'si imprastia in departare lucorea sa, viati'a ei erá cá si lumin'a unei lampe, ce se indestulesce, deca póte dá lucure, deca póte luminá in unu cercu micu; nu a fostu viati'a ei cá si a viforeloru, cari insuffla tremuru tieriloru intregi, viati'a ei erá cá viati'a cea de roua, care cade din ceriu fora sgomotu pre pamentu, cá se se sacrifice insasi pre sene, si deca nu mai multu — se dee viatia noua la unu firu de érb'a, ce incepe a se vestedí. — Viati'a in anim'a ei, in sufletulu si in fienti'a ei a fostu pacientia, bunatate si iubire. — A avé atare anima cá si a ei, ajunge mai multu de catu tote comorile pamentesci, — si anim'a acést'a a fostu a ei, . . . nu, anim'a acést'a a fostu a vostra! Oh dorere ca numai a fostu!!

Dar' nu lasareti cá lacremele pierderei dorerose se ve

inunde cu totul ochii vostri; că nu peritiunea; — nu — ci viati'a serbeza triumfulu de asupra acestui costiugu — chiaru că si in tieren'a cea farmitiosa din gradina, unde in sementiele ce incepu a putredfrea, si sub nea in ascunsu se pregatesce pomp'a cea serbatoresca a primaverei; nu principiulu mortii — ci principiulu de viatia si-areta lucrarea sa in acesta flore rupta, — care se arunca spre disolvare in pamentu, contine inse in sine puterea inviarei; precumu miscarea unui ramu — se opresce in tempulu iernei, si apare uscatu si mortu, că primavera mai frumosu se invia erasi, asia si iubit'a vostra, pre care o pierdeti astadi, vá trái intru o lume mai buna curata — prea marita!

Acésta credintia se ve dăe usiorintia, se ve aline dorerile, că nu cumva amaratiunea despartîrei de acuma, se ffa că si a acelor'a, cari nu au sperare, si se priviti pre iubit'a vostra că perduta in manele peritiunei, in braciule mortii, ci se o priviti acolo la lumin'a credintii, unde, in loculu fericirei trecatorie atatu de scurte pre pamentu, a ajunsu fericirea eterna, care na meritatu-o inca de aci de pre pamentu cu viati'a, cu anim'a, cu cugetele-i evlaviose.

Dá! fericirea eterna! pentru-cà celu ce traiesce asia, nu póte morí nici o data! si rogati pre Domnedieu, că ferbintile lacrimi, ce le versati langa acestu costiugu se prefaca superarea-ve adunca in celu mai pretiosu odoru santítu alu sufletului vostru.

Er' tfe reposata prea iubita! carea ai iubitu, — ai suferitu, — acést'a ti-a fostu istori'a vietii pre pamentu, somnulu mormentului teu ti-vá fi leniscitu, pentru-cà bun'a aducere aminte vá priveghiá preste dinsulu; gliiele acestea nu voru apesá anim'a ta, pentru că pietatea . . . présera flori pre dinsele. Dupa atat'a suferintia repausulu ti-vá fi leniscitu si cu multu mai dulce ti vá fi candu te vei tredí in o viatia mai frumoasa. — Domnedieulu indurariloru se-ti dà-e repausu trupului teu, si sufletului mantuire. Amentirea ta vá fi pururea binecuventata!! Domnedieu cu tine!!!

Trad. J. P.

OPULU REDEMPTIUNEI.

Dedusu din

**Nascerea, viéti'a, evangelisarea, patim'a, mortea, invia-
rea si fnaltierea la ceriu a Dlui N. Isusu Christosu.**

Tractatu istorico-dogmaticu, prelucratu de Silviu B. Sohorc'a.

(Continuare.)

III. Aratarea lui Christosu in publicu.

Mantuitoriulu îmbraciasià unu oficiu triplu. Voi cá se lumineze cá lumin'a in întunerecu si se conduca omenimea la cunoscienti'a adeverului; si d'a cì *oficiulu profetecu*. Luà apoi asupr'asi satisfacerea pedepsei pentru pecatulu stramosiescu, voindu a fi mediulocitoriulu între Domnedieu si lumea pecatósa, si d'a cì *oficiulu archiereescu*. Voi, in fine, cá se surupe împerati'a Satanei, si pre ruinele sale se fundeze împerati'a darului, — si d'a cì *oficiulu regescu*.

Acestea trei puncte se voru tractá la locul lor in totu atatea capitule.

Acestoru oficie triple li-a premersu o tripla pregatire si adeca:

a) *Botezulu lui Christosu in Jordanu*. — Prin fiducia si sumetfa s'a facutu Lucéferulu „Tat'a mentiunei,“ sf prin elu omenii — fili ai întunerecului. Mantuitoriulu chiaru d'ace'a voi a incepe opulu redemptiunei prin cea mai adúnca umilintia. Cá unu penitentu contrase botezulu penitentiei in Jordanu; si cá una recompensa pentru atat'a umilire alui Christosu s'a revelatu omenimei cu acésta ocasiune celu din taiu misteriu: Sant'a *Trei-unitate*, punctulu celu mai cardenalu dogmatecu. — Versulu Tatalui a numitu pre Christosu: „fiu iubitu“; ér' Spiritulu Santu *in forma de porumbu a adeveritu intarirea cuventului*. — Éta inceperea oficiului profetecu. — Prin susceperea botezului penitentiei 'si aratà Mantuitoriulu îndemnitaea de a privi tarulu peccatoru omenesci *de alu seu*, de a-lu portá si espiá; ér' prin *botezulu sangelui*, adeca prin mortea sa, s'a indeplenu espi-

area. Botezulu dela Jordanu e inceperea publica a opului Redemptiunei precum e si moartea de pre Golgotha finea lui.

Dealtmentrenea celea intemplete la botezulu dela Jordanu au una insemnatate simbolica relate la actiunile botezului nostru. Precum acolo s'au deschisu ceriurile — asia si noue prin botezu ni se deschide ceriulu si Tatalu ne primesce de „*fii iubiti*,” etc. . . .

b) *Postulu de 40 dñle in pustia.* — Primulu Adam a pecatuitu prin mancarea din *fruptulu opritu*; alu doilea Adam voi a incepe satisfacerea pedépsei, cuvenita primului Adam, chiaru prin *retienerea* inca si dela mancarea iertata; voindu a se face unu mediulocitoriu intre Ddieu si omu. Éta inceperea oficiului archierescu. — Mantuitoriulu postu 40 de dñle de celea mai esentiale conditiuni de vietia, adeca: de *mancare, beutura si somnu*, voindu prin acést'a nunumai de a desradeciná dintre ómeni *gul'a, bet'a si lenea*, dara a si arató, cà intreg'a sa vietia 'si-o jertfescce pentru omenime. Precum, preste totu, seraci'a, in carea a petrecutu, si abdicerea de ori-ce bunu lumescu asia, in specie, si postulu de 40 dñle au fostu numai una introduce la jertf'a cea mare de pre cruce.

NOTA. Numerulu „40“ este a se privi cá unu mesuratoriu de tempu santu. 40 sute de ani 'au duratu dela cadere pana la tempulu Rescumperarei; 40 de dñle tieura ploile diluviului; 40 de ani a ratecitu Israel prin pustia; 40 de dñle si nopti a petrecutu Moise pre Sinai in postu si rogatiune pana a adusu decalogulu; 40 dñle se mandri Goliath (unu prototipu alu Satanei) inaintea Israelténiloru pana-ce Davidu (unu prototipu alui Christosu) 'lu tránti la pamentu; 40 de dñle au trecutu dela nascerea Rescumperatorelui pana la presentarea sa in baserica, si precum 'si-a facutu elu pregatirea la opulu Redemptiunei cu 40 dñle de postu in pustia, — asia a facutu si deseversirea acelui mare opu cu petrecerea sa de 40 dñle pre pamentu dupa Inviare, — candu apoi se înaltia la ceriu. — Totu numerulu de 40 'lu aflamu desu in Biblia precum caletori' a lui Elia (III Imp. 19), penitenti'a Niniviténiloru etc. etc. Romane numai a observá, cà postulu Mantuitoriului cu tóta probabilitatea s'a intemplat in lun'a Thiar, (Octobre), inainte de serbatórea cea mare a „*impacatiunei*,” candu archierenu celu mare odata in anu intrá in sant' a santeloru si aduceá jertfa pentru pecatele poporului asia numitulu „*tiapu alu desertului*,” voindu a se arató Christosu si prin acést'a de archierenu celu mare, carele aveá se aduca *impacatiunea cea adeverata a omului cu Domnedieu*.

c) *Invingerea tripleloru ispite.* Mantuitoriulu indata dupa pasirea sa in publicu s'a aratatu cá unu învingutoriu a *lumei*, prin despretiuirea tuturoru bunuriloru ei; cá unu

contentoriu alu trupului — prin postul de 40 dñe — si in urma cá unu devingatoriu alu *Satanei*. Éca *inaugurarea oficiului regescu*. — Precum asupra primului Adam 'si-a îndreptatu Satan'a ispit'a, — asia si asupr'a secundului Adam, pentru-cà posibilitatea de a se ispití Christosu nu a fostu eschisa, dupa-ce scimu a fi fostu in elu dóue nature. Sub ispita a cadíutu numai natur'a cea umana, si precandu pre de-o parte s'a potutu dá *casulu caderei*; pre atunci pre de alt'a erá conditionatu triumfulu ívingerei *prin uniunea personale* a ambeloru nature. Desí On. Lectori cunoscú din s. Scriptura cele espuse si espunênde — totusí, fienducá acestu Tractatu e in cea mai mare parte istoricu, — se voru desfasiurá istorice tote momentele mai insemnate din materi'a, ce ni-amu propusu a tractá, — mai adaugându si unele deductiuni, folosivere cá supositu pentru benevoítoriulu lectoru la varfi predicatiuni.

Satan'a 'si-a facutu 3 calculi íntru a poté ispití pre Christosu. Antaiú vol a se îndreptá asupr'a *posteloru trupesci*, a dou'a asupr'a *fiduciei* spiritului si a trei'a asupr'a trupului si spiritului de-odata folosíndu-se de *poterea atractiva* a lúmei. — Pentru alenarea *fómei* i facú Satan'a Mantuitoriulu propunerea — de a preface numai decatu pietrele in *pâni*. Precandu omulu caducu lesne ar' fi cadíutu la prim'a ispita, — pre atunci Mantuitoriulu aratá omului cá duplu trebue se fie modulu seu de nutrimentu. „*Omulu nu traesce numai cu pane, ci mai vertosu cu cuventulu lui Ddieu.*“ (Mat. 4, 4.) Satan'a s'a rusínatu vedíndu cá in Isusu Nazarinénulu trupulu e deplenu subordenatu spiritului!

Satan'a cugetá cá déca in Christosu este unu spiritu atátu de mare, in cátu subordenéza trupulu, — 'lu credíú aplecatu spre *fiducia*; pentru-acc'a de pre aríp'a templului i díse se se arunce díosu. Dar' zedarnica ispita! Mantuitoriulu, carele prin portarea sa nu vol decátu íntru tóte a ne dá esemplu de urmatu, — prin acést'a sciú a ne aratá cá totu-déun'a se ne supunemu vointi'a nóstra vointiei lui Ddieu, pentru-cà altecum si unii pagani, precum servulu lui

Alexandru celu Mare, carele sciù raddá carbunele aprensu pre man'a s'a fora celu mai micu semnu de conturbare; Muciu scevol'a carele 'si arse drépt'a pentru-cà nu a nermeritu pre Porsenna; Curtius, carele sarì cu calulu in abisulu fumegându; Diogene, carele stete cu petiórele pre pant'a rosíta, etc, înca sciura a-'si aratá destula virtute si tarfa; dara fiend-cà acestia n'au avutu alta base, decatu ace'a a pré-marirei „eu“-lui loru — asia aparu toti numai cá nesce *fanateci*.

In urma vediendu Satan'a cà in Christosu trupulu se afla in cea mai perfecta armonia cu spiritulu — vol' pre ambele deodata a le trage in ispita; asia se încercà a-i sterni stimululu catra posederea *bunuriloru lumesci*. De pre unu munte *) înaltu, de pre acarui culme se oferiá ochiului unu teatru întensu, catra Ostu — tier'a Amoriténiloru, spre Nordu Ghileadulu si Basanulu; catra Sudu si Vestu în cercu estensu tierile veciniloru pana in Idumea; — i aratá Satan'a Mantuatoriului tóte acestea facându-i promisiunea cà i le vá dá lui deca i se vá închiná; cu atatu mai vertosu i promise acestea cà erau dej'a in posesiunea lui tóte popórale pagane, cu esceptiunea lui Israel; ba si unii din filii lui Abraham asceptáu unu Messía, care se fundeze unu regatu terestru. Pre acestea base se încumetá tatalu mentiunei a atrage in a sa parte si pre fiulu celu seracu a teslariului. Inse precum odeneóra, candu vol' a se face asemenea cu Ddienu, dupa-ce i s'a umplutu mesur'a reutatiei, a fostu aruncatu din apropiarea lui Ddienu, — asia si acum, candu de nou vol' a'si acuirá una onóre asemenea ddiéasca, s'a înfrenatu prin Domnedíeu-omulu; si spre marea sa rusíne însusi vediù cum angerii venira si i servira, (Mat. 4, 11) adeca: cá lui Ddienu i se închináu si cá unui omu i stau întru ajutoriu.

Acést'a a trei'a ispita este si pentru omu din celea

---

*) Dupa *tradițiune* acesta este muntele Quarantania, vis-à-vis de delulu Abarim, pre acarui culme nord-ostica, Nebo, a moritu Moise. — Dr. Sepp. „Viet. lui Chr.“ T. II. p. 93.

mai periculóse. Chiaru prin ace'a cà Satan'a pre acei, cari i castiga in servitiulu seu, i agramadesce cu onóruři si distinctiuni lumesci — face cá multi se cadia in latiulu seu. Poft'a de avere si ambitiunea desférta au unu drumu latu, ce aduce la perire; banulu si titulele lumesci suntu nesce idoli, cari pre multi in dfilele nóstre, i atragu in abisu cu potere de magnetu. Dar' cu catu este mai periculósa calea ispitei, cu atat'a credentósulu adevératu vá contemplá mai desu pre Mantuitoriulu, cu elu vá reportá învingerea, si dupa-ace'a angerii 'lu voru împesurá, cu ajutoriulu caror'a vá devinge ori-ce potere vicléna si inimica si asia vá poté capeté in urma *cunun'a resplătirei eterne*.

(Va urmá.)

Memori'a Directorelui Dr. J. G. Mesiot'a.

„*Vivere militare est mi Lucilli.*“

Cu áceste cuvente semnificante caracteriséza lupt'a vietiei renumitulu filosofu si barbatu de statu Senec'a, omu incaruntítu in lupta contr'a perversitatiei omeniloru intr'o epoca de trista memoria, in carea vitiulu si coruptiunea serviá de pedestalu tirániei celoru mai detestabili despoti. Dá! jalnici ascultatori! Viéti'a este lupta continua in ori-ce forma ni-o-amu imaginá. Fericitu moritoriulu, carele in lupt'a vietiei 'si incinge fruntea cu laurii victoriei spirituale. Numele lui va ilustrá o frumósa pagina in cartea vietiei neamuriloru.

Candu venu din ástu locu santu in faci'a acestui tristu sarcofagu a constatá adevérulu mácsimei, de carele este pátrunsa anim'a mea in momentul acestu solenelu, dar' forte dorerosu pentru noi toti, 'mi implinescu o datoría de consciintia facia de barbatulu, acarui pierdere o deplan-gemu. Problem'a, ce mi-o-am propusu, intrece debilele mele poteri, inse bunavointi'a si indulginti'a d.-vóstre, care le implorú, me incuragiaza a dá cursu liberu semtiemintelorú si ideiloru, de cari sum preocupatu.

Georgie Mesiot'a de pía memoria, economu si agricultoru cu dare de mana, omu cu fric'a lui Ddieu, stringatoriu si crutiatoriu, dîn comun'a Dârste; unulu din acei tierani romani, cari inzestrati cu mente sanetósá naturala suntu patrungi de nefaciáritulu sentiu moralu-religiosu, cu dorere de anima pentru neamulu loru, G. Mesiot'a, dîcu, inainte de anulu 1850 destináse pe unulu dintre cei doi fîi ai sei pentru invetiarea de carte parte din impulsu propriu, parte indemnatu decatra protopopulu de atunci alu Brasiovului, astadi venerabilulu prelatu alu s. nóstre biserici, incaruntîtu in servitiulu bisericeii si alu natiunei sale. Erá tempulu, candu dupa multe si grele sbuciumári le succese in fine braviloru romani brasioveni a pune temeiu la gimnasiulu loru nationalu-confesionalu — si unulu dintre cei dintâi elevi alu acestei scóle se facù miculu Joanu alu virtuosulu Georgie, cá apoi Joanu terminându cele patru clase gimnasiale, cari se deschisera succesivu din anu in anu, se tréca la gimnasiulu evangelico-luteranu de aci, de unde cá teneru abiturientu de mare sperantia se mérga la universitatea de Vien'a, spre a se pregatí pentru profesura, cariera acomodata naturei s'ale serióse. — Fas'a prima a vietiei s'ale, si-o terminà J. Mesiot'a la universitatea din Bonn, unde obtienù titlulu de doctoru in filosofie. Inzestratu cu scientiele teoretice necesare devenì profesoru la gimnasiulu, alu càrui scolariu fusese. Corpulu didacticu de atunci erá mândru a avé colegu pe tenerulu doctoru. Rar'a s'a capacitate pedagogica, caracterulu solidu, temperamentulu seu fericitu, seriositatea intregii s'ale fiintie in ori-ce afaceri ale vietiei publice atráse asupr'a-i ochii omeniloru de bine. Candu cadìu victima incordarei in labóre neobosita celu de antaiu directoru alu tenerulu gimnasiu, Dr. J. Mesiot'a devenì capulu acestui istitutu românescu.

Éta Domniloru. aci zacu remasítele supuse stricatiunei ale unui spiritu luminatu, carele mai bine de unu deceniu si diumetate neobositu in implinírea grelei s'ale misiuni lucrà la propagarea sciintieloru, la promovarea educatiunei rationale in institutulu, carele astadi este investitu

in profundu doliu, căci si-a perdutu prea de tempurú pre capulu seu prin unu jocu capriciosu alu neindurateloru ursite.

Este greu, prea stimatii mei domni, a depinge unu caracteru, este anevoie a sulevá insusîri si facultatîle unei capacităti pedagogice; inse este aprópe cu nepotintia a esprime in cuvente unu spiritu rectoru, carele pusu in fruntea unui institutu de educatiune strabate prin tóte fibrele si arteriele acestui'a. Ací dà impulsu, colo admoniéza cu prudintia, insusîre caracteristeca a decedatului, ací descépta si incuragiéza poteri sfíte, colo domolesce zelulu inoportunu. Poterile didactice diregeate in modulu indegetatu, conlucra in perfecta armonía, atindîndu cu pasi siguri tînt'a spre carea tinde invetiamentulu: desvoltárea spiritului, formarea caracterului, nobilitarea animei.

Acést'a este schiti'a tabloului, in carele se resfrîngu radiele virtutîloru pedagogico-didactice ale regretatului nostru directoru Mesiot'a.

Justa este deci, fratîloru colegi, dorerea nóstra, meritului consacramu o lacrema ferbinte, căci perderea nóstra este mare. Prin apunerea din viétia in poterea vîrstei barbatesci alui J. Mesiot'a, candu omulu înavutîtu de esperientie póte lucrá neturburatu de foculu junetiei, la propagarea sciintieloru, chitulu, carele léga natiunele si le infratiesce, perde natiunea nóstra unu spiritu luminatu, scól'a unu ministru consacratu ei din convictiune, biserec'a nóstra unu fíiu intieleptu si devotatu benelui ei, éra omenimea si in specialu societatea nóstra restrinsa din Brasiovu unu membru distinsu, carele in deosebite sfere ale vietiei publice, a sciutu promová la rendulu seu sublimulu scopu alu adeveratei umanitati.

Inse se ne consolamu. Spiritulu repausatului vietinesce si vá vietiní intre noi. Sciinti'a si virtutîle lui se voru perpetuá infruntându vijelíele seculiloru, căci *pars melior mei vitabit libitinam*.

Umbra scumpa! Frate, amice si colega! pása in regiunile sublimului, unde dorerea si desamagírea nu si-a

facutu locasiu. — Memori'a fapteloru Tale se va eternisá in anemele nóstre, esemplulu virtutiloru Tale ne va conduce printre stancile adese-ori prápástiose ale vietiei, de carea Tu te despartísi prea de tempuriu!

AD GRATIOSISSIMAM DENOMINATIONEM
ILLUSTRISSIMI DOMINI
JOANNIS SZABÓ
IN EPISCOPUM SZAMOSUJVARIENSEM.

*Benedictus qui venit in
nomine Domini!*

O decus sancti celebris Sionis
Splendidus mons, et speciosa Christi
Sponsa terrestris subitura coeli
Munera! Salve!

Saepius sponso spoliata quamvis
Orba terrarum steteras in orbe, —
At-tamen Christus minuit repentis
Damna ruinae.

Concidunt gentes animo superbae, —
Regna discedunt, — sola tu evalesces, —
Et tuum durabile sempiternum
Stat monumentum.

Salva sis celsum super urbs Sionem
Eminens! Custos datur en peritus,
Qui bonus pro te, populo fideli
Pervigilaret!

Dirigatque instar rutilae columnae,
Noctu quae in atris micuit tenebris,
Usque dum gentem patriae ad reduxit
Limina terrae.

Rite pastorem decuit habere —
Pro suis dignis animam daturum,
Bestiae dum jam gregibus ovilis
Insidentur.

Saeculum currens properat per ora
Hac die inultum scelerum, fugaces
Auferunt fluctus fúriale haustu
Praemia morum;

Labiturque aevum funere, obruitque
Universum orbem, metuuntque justi,
Flentque-plorando penitus liquescunt
Vulnere fessi.

Templa cum tantis spoliare donis
Hostium turbae properent dolose,
Impii evertant pietatis aras, —
Quis domitet hos?

Jus, fidem sanctam violare stulti
Spemque conantur, abolentque verum! —
Tanta fallaces mala moliuntur
Lege carentes!

Polluunt sacrum scelereque foedant,
Dehonestantesque crucem salutis, —
Cuncta depravant, agitantque mente
Omne nefandum.

Molis est tantae reparare plagas
Cordibus nostris graviter receptas,
Ut finem his jam dubitari possit
Esse futurum.

Eja! cum Christo! — sine haesitante
Dissipes hostes animo superbos,
Colla qui tollunt ruitura lapsu
Hoc graviore!

Nam potens vindex foret insolentes
Deprimet nisus Dominus eorum, —
Maximos tandem referes triumphos
Hoc superante!

Firma spes cunctis melior futuri:
His finem quondam Dominum daturum;
Dulce nil, quin contineat amarum,
Esse habetur!

Nube dispersa rediens relucet
Aureus sol post gelidas tenebras
Et favens aurae Phaëton relaxat
Rite habenas.

Pace constanti et stabili fruemur,
Post nigros imbres iterum sereno
Svaviter coelo micuere fulgent
Sidera noctis!

Jugiter gaude — nimiumque luctum
Sponsa deponens generosa pande
Nunc sinum digno celebrique sponso
Ac venerando!

Supplices audi preces, atque votis
Annuens nostris Deus aeviterne!
Sis memor, Clemens, teneraeque turmae
Esto benignus!

Quemque pastorem dederas fidenti
Huic tuae turmae — humiles precamur —
Sospitem serva incolumem per annos
Prosperere multos!

Adveni ad nostri tibi cordis usque
Intimum semper via aperietur!
Hacque si tendes, ubilibet intus
Corda patebunt!

Ducque longaeva celebrande vita
Hunc gregem Christi fidei atque vitae
Splendidae ad fontem, satiusque alentem
Hunc sitientes!

Vive! sis felix meritisque dives!
Omnium haec sunt pia filiorum
Vota, quae ex imo-unanimisque chordis
Corde feremus!

Joannes Papíu m. p.

praesbyter dioecesis Sz.-Ujvariensis.

Proprietariu, Editoru si Redactoriu respundietoriu :

POP'A NICULAE FEKETE-NEGRUTIU.

Imprimari'a diecesana din Gherla.